

4. Wawrowski B., Otolá I. Social Media Marketing in Creative Industries: How to Use Social Media Marketing to Promote Computer Games?. Information. 2020. Vol. 11, no. 5. P. 242. URL: <https://doi.org/10.3390/info11050242>.

КРЕАТИВНІ ЗАСОБИ АКТОРСЬКОЇ ВИРАЗНОСТІ, ЗОВНІШНЬОГО ВТІЛЕННЯ РОЛІ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА В ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ

В. А. Кіно, старший викладач кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій і дизайну

Ключові слова: акторська виразність, сценічне мистецтво, художній образ, виховання актора.

Перший період роботи актора над роллю, над створенням художнього образу – період пізнання – можна порівняти із зустріччю та знайомством майбутніх закоханих, другий період – період дієвого аналізу – то своєрідне злиття та запліднення, третій – період втілення – народження та зростання молодого створіння.

Всі пошуки та узагальнення знаменитих українських і зарубіжних діячів театральної культури початку 20-го сторіччя: Бертольда Брехта, Миколи Євреїнова, Гордона Крега, Леся Курбаса, Всеволода Мейєрхольда, Константина Станіславського, Гната Юри та ін. з приводу акторської виразності, пошуку форми, сьогодні так само актуальні і сучасні. А можливо, через іноді надмірне захоплення багатьох сучасних режисерів та акторів питаннями зовнішньої виразності, форми, вони є ще більш сучасні й актуальні, ніж на початку минулого сторіччя.

Леся Курбас створив систему виховання акторів, яка складається з цілого ряду законів. Закон трансформації. Закон мотивації. Закон послідовності дій. Закон фіксації та інші. Серед них важливе місце займає і закон виразності. Що полягає у вмінні «відбирати, виразні, проникливі жести, використовуючи їх в передачі сценічного образу. Кожен жест, рух, мімічний вираз обличчя актору потрібно навчитися робити виразно, демонстративно, ніж це буває в житті, щоб тисяча глядачів в залі це побачила». Автор ще однієї відомої в світі системи акторського виховання Константин Станіславський зазначав, що актор на сцені має «не тільки пережити роль, цього мало, але й втілити її в прекрасній формі – таким є завдання актора». І тут мова йде про зовнішнє втілення ролі.

Отже, щоб виконати напрацьовані під час репетицій цілі, устремління та бажання, потрібно діяти не тільки внутрішньо, не тільки «душевно», але й

«зовні» - говорити, рухатися, щоб передати свої думки та почуття, або просто виконувати безліч фізичних зовнішніх завдань — ходити, вітатися, переставляти речі тощо. І все це, звісно, заради якоїсь мети.

На практичних заняттях зі студентами з акторської майстерності (від створення перших акторських етюдів до роботи над постановкою дипломної вистави, в якій кожен з них має створити завершений сценічний образ) ми часто стикаємося з проблемою, що не часто трапляється так, що живе життя актора на сцені, або внутрішнє втілення характеру, «життя людського духу», хоч воно й зафіксовано в лінії дій, саме по собі, автоматично виявлялося б в слові та русі. Набагато частіше, доводиться «збуджувати» фізичну природу студента, допомагати їй втілювати те, що створило творче почуття.

Слід зазначити, що на зовнішню форму, в якій втілюється характер персонажа, впливають внутрішні процеси, і в першу чергу такий важливий елемент акторської майстерності, як сприйняття. Адже воно – сприйняття – поєднує в собі і процес вияву виразності. І хоча процес сприйняття в поєднанні з зовнішніми виразниками відбувається імпульсивно (під час взаємодії з партнером або під впливом подій), лінія виразників повинна бути результатом і свідомого пошуку їх актором в своїй природі.

В сьогоденньому акторському мистецтві, як і сто років тому, головним завданням і важливою умовою всієї роботи по зовнішньому втіленню ролі, пошуку креативних виразних засобів образу є точний зовнішній вияв внутрішнього життя героя, його характеру. Порушення зв'язку між внутрішнім та зовнішнім в той чи інший бік призводить до акторських штамтів. (Якщо не створене внутрішнє життя, в актора виникають загальні штамти (взагалі плаче, взагалі радіє). Та навіть якщо він опанував внутрішнє життя свого героя, але уміщає його в звичну, зручну для себе і, що ще гірше, вигідну для показу глядачу, однакову для всіх ролей форму, народжується штамп індивідуальний, який ще небезпечніше, адже буває не одразу поміченим.)

В сучасному театрі одним із найсильніших виразних засобів актора є зовнішня характерність. Це манера поведінки, якісь фізичні особливості, створення неповторного зовнішнього вигляду персонажа. Вона допомагає актору створити повноцінний сценічний образ. Треба пам'ятати, що сама по собі, заради себе, якщо вона не відображає внутрішню сутність людини-ролі, характерність не потрібна. Але, при цьому, і виключення її із засобів створення образу робить театр біднішим, дуже послаблює силу його впливу. І все ж, гострі зовнішні позначення, без опори на внутрішній світ героя, є наслідком недостаті внутрішньої техніки або лінощів актора. Актор має розуміти, що мета пошуків зовнішньої характерності полягає не в тому, щоб тебе в черговий раз не впізнали глядачі, а в тому, щоб знайти в ній опору для внутрішнього змісту.

Безумовно, слід зазначити, що важливе значення для пошуку зовнішніх виразних засобів, характерності, мають такі речі, як життєвий досвід актора, реальність, в якій він існує, спостереження за собою та оточуючими, література, акторська уява – все це є ґрунтом, на якому проростає власне характерність, та й роль загалом.

І нарешті, важливим є те, про що зазначав Лесь Курбас в своїх Законах, вміння артиста відбирати найбільш точне, влучне та виразне рішення зовнішнього прояву внутрішнього малюнку ролі. Це стосується не тільки зовнішньої характерності, а й решти виразників актора при створенні сценічного образу.

Список використаних джерел

1. Лесь Курбас: Система і метод // Укр.театр. 1998.
2. «Філософія театру». Автор: Олександр Савчук
3. Станіславський К. Робота актора над собою. Київ: Мистецтво, 1953.

ЗНАЧЕННЯ ТАНЦЮ В ПІДГОТОВЦІ АКТОРІВ: КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ КОГНІТИВНИХ, ЕМОЦІЙНИХ ТА ФІЗИЧНИХ НАВИЧОК

Д. В. Карпенко, асистент викладача
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: підготовка актора, танець, когнітивні навички, емоційні здібності, фізичний розвиток.

У контексті професійної підготовки актора, танець стає важливим елементом, що не тільки збагачує арсенал сценічних навичок, але й сприяє розвитку комплексних умінь, які дозволяють акторам більш ефективно та органічно втілювати складні психологічні й емоційні образи. Розширюючи засоби сценічного вираження, танець надає акторам гнучкість у підходах до ролей, дозволяючи глибше занурюватись у багатовимірні образи та експериментувати з фізичною і емоційною виразністю.

Заняття танцем вимагають значної розумової концентрації та сприяють розвитку когнітивних процесів, включаючи пам'ять, просторову уяву, швидкість реакції та увагу до деталей. Під час навчання актори опановують складні рухові комбінації, що вимагають зосередженості і, подібно до роботи з текстом, сприяють покращенню пам'яті й здатності швидко сприймати новий матеріал. Це підвищує здатність акторів не лише запам'ятовувати